

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

סמוך לציון הרב הקדוש רבי שלמה מקרלין זצוק"ל הי"ד

גליון 132 |

ברשת נשא תשפ"ג

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

פרשת נשא

נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבותם למשפחתם (ה, כב). פירש הר"מ מקוברין: "גרשון" - האנשים המגורשים מעבודת השם יתברך, תשא גם אותם "למשפחתם" [למשפחתם לשון חיבור, כמו שפחת. והיינו לחברם לבית אבותם לצדיקים ולעבודת השם]. אמרו משה) **נשא את ראש בני גרשון** (ה, כב). 'בני גרשון' - הנגרשים. זאת עבודת משפחת בני 'הגרשוני' [הנגרשים] לעבוד ולמשא - הבעל תשובה צריך לעבוד עבודת משא ולשבור כח היצה"ר עד שזוכה לתשובה עילאה.

שבועות

תיקון ליל שבועות - אדוני אבי מורי זצ"ל אמר, כי הסעודה הוא גם כן תיקון ליל שבועות, ורמו לזה כי ר"ת תיערוך ליפני שילחן, הוא ראשי תיבות תיקון ליל שבועות. (דברי שלום - קודינב) **הבוחר בעמו ישראל** - המגיד מראטנע זצוק"ל תלמידו של הרה"ק רשי"ק זי"ע, היה מנהגו להתפלל בחג השבועות בהשכמה. פ"א בעת שאכל סעודת יו"ט (אחרי שאכל מאכלי חלב) אמר: מיר האבין ערשט גיהערט וויא ר' אשר סטאלינער האט אויס גילאזין הבוחר בעמו ישראל באהבה [-שמענו עתה את ר' אשר סטאלינער מסיים את ברכת הבוחר בעמו ישראל באהבה], וירדו דמעות מעיניו, ואמר: צוא איין רבין זאנען מיר גיפארין, אין פון איין רבין גינמען, וואס איז דיא פעולה, דער דאווינען איז באר אים גיבליבין [-לרבי אחד נסענו ומרבי אחד קיבלנו, הפועל יוצא - שהתפילה נשארה אצלן]. (כנבי הרה"ח ר' מאיר ברנשטיין ז"ל)

קדושת הקדוש

אמרים מובחרים, יקרים ומאירים, מתוך הספר 'קדושת הקדוש' הנמצא בשלבי עריכה

אמן אחר 'הבוחר בעמו ישראל באהבה'

הרה"ק מקארלין זי"ע אמר: איך ווייס נישט וויא אזוי מיקען זאגין שמע ישראל, אז מיזאל נישט ענטפערין אמן אויף 'הבוחר בעמו ישראל באהבה' [אינני יודע איך אפשר לומר "שמע ישראל" בלא עניית אמן אחר "הבוחר בעמו ישראל באהבה"], וכי איך אפשר לייחד לה, כשלא יענו אמן אחר ברכת הבוחר בעמו ישראל באהבה. (ברכת אהרן)

עיטורי קדוש

המקור בפוסקים

דבריו: "אף על פי שאמרו ייקרא קריאת שמע באימה וביראה ברתת וזיע בכל רמיח אבריו", מכל מקום יכנס מהיראה לאהבה, להיות שמחת אמונת היחוד בלבד למסור נפשו וגופו ומאודו בעבור יחודו, על כן מסיים הברכה בקבלת עול מלכות הן בשחרית הן בערבית מסיים באהבה, וקבלת עול מלכות שמים באמצע, ואחר כך ואהבת כו', על כן נראה בעיני שלא להפסיק לענות אמן אחר הברכה קודם קריאת שמע נוסף על הטעמים שכתבו הרבה פוסקים.

ותמצית דבריו הוא שייחוד ה' ב"שמע ישראל" צריך להיות בין הזכרת שתי פעמים ענין 'אהבה' ולכן אין להפסיק ביניהם באמירת אמן. על טעם זה, מוטעמים דברי רבינו הרש"ק באומרו "וכי איך אפשר לייחד לה", כשלא יענו אמן אחר ברכת הבוחר בעמו ישראל באהבה".

נוסח נוסף בדברי רבינו

בכתבי הרה"צ ר' מנשה הכהן רזנפלד ז"ל מובאים דברי רבינו בנוסח אחר: בשם הרה"ח ר' חיים אשר לודמן ששמע מפי הגה"ח ר' חיים מענדל קוסטרומצקי ז"ל: הרש"ק אמר, עהר קען זיך נישט פערגינען עהר זאל נישט ענטפערין אמן אחרי 'הבוחר בעמו ישראל באהבה' [-הוא לא מסוגל להרשות לעצמו שלא לענות אמן אחר "הבוחר בעמו ישראל באהבה"]. ושם במקום אחר: ר' לעזר פרידמן סיפר בשם [הבית אהרן] שאמר, שאינו יודע אם לא עונים אמן אחרי "הבוחר בעמו ישראל באהבה" איך יכולים אחר כך לומר "שמע ישראל".

נחלקו הפוסקים בענין אמירת אמן אחר ברכת "הבוחר בעמו ישראל באהבה":

דעת השולחן ערוך (או"ח נט, ד) שאין עונים "אמן", משום שאין להפסיק בין הברכה [-ברכת אהבת עולם] והדבר שעליו מברכים [-קריאת שמע], וכמו שאסור להפסיק בין כל דבר מצוה או הגאה שמברכין עליו להברכה שלפניו.

ואילו הרמ"א סבר (או"ח סא, ג) שיש לענות אמן. והטעם איתא במשנה ברורה, דברכות קריאת שמע אינן דומות לשאר ברכות המצוות, שהרי אין מברכין אשר קדשנו במצותיו לקרות את שמע, אלא ברכות בפני עצמן הן ותיקנו לברך אותם קודם קריאת שמע, ולכן אין חשש במה שמפסיק בינם לקריאת שמע.

והאחרונים העתיקו כולם את דברי הרמ"א לדינא, שאם סיים ברכת הבוחר קודם השי"ץ יש לענות אמן אחר השי"ץ, אך לכתחלה יותר טוב שיסיים בשהו עם השי"ץ ולא יצטרך לענות אמן אחריו (משנה ברורה). וכן נוהגים העולם. אך מנהג קארלין על פי דברי רבינו - שעונים אמן אחר ברכת הבוחר. גם בספר שולחן הטהור (סימן ס' סעיף ב') להרה"ק מקאמרא, מובא בשם האריז"ל שיש לענות אמן אחר ברכת הבוחר.

הנוהגים שלא לענות - מלבד הטעם של הפסק בין הברכה לדבר שמברכין עליו, מובא טעם נוסף לדבר בשל"ה הקי' (מסכת תמיד מז), וכה הם

סיפור מחיינו כמו בחיים חיותו

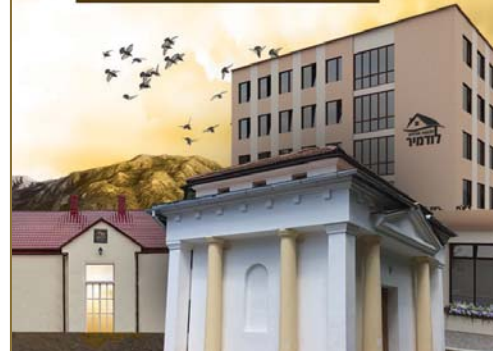
ששה בחורים ש'נקלעו' לקבר הצדיק וכעבור חודש התארסו כולם

מספר לנו הרה"ח ר' אהרן הרשקופ שליט"א: משך שנים ארוכות התגוררתי בליזענסק ועסקתי בפעילות הקודש במקום. יום אחד מתקשרים אליי קבוצה של ששה בחורים ריווקים בגילאים מאוחרים, והם מבקשים ממני שאתפלל עליהם בקבר הצדיק רבי שלמה מקארלין, שנמצא אמנם באוקראינה, אבל קרוב מאד לגבול של פולין. נעתרתי להם בשמחה ונסעתי ללודמיר ביום ההילולא כ"ב תמוז. נכנסתי לאוהל הקדוש ובבת

אוהל הישועות בלודמיר

חסידים היו יראים מלגשת קרוב לציון הקדוש

ר' מרדכי דוד מקוברין סיפר לפני אדמו"ר ר' משה מקוברין זי"ע, שהיה בלודמיר אצל הציון הקדוש. שאל אותו הרבי, "האם היית על הציון ממש?" ענה ר' מרדכי. "לא. יראתי לגשת, ורק עמדתי מנגד". השיבו רבו בזה הלשון: "א ברכה אויף דיין קאפ דיא ביסט ניט ציא געאנגען!" (ברכה על ראשך על שלא ניגשת).

סיפור מאילנא דחיי

רבינו הקדוש • צדיקי דורו • הדבקים בחיים

ההבטחה

סיפור מופת היסטורי לרגל 150 שנה להסתלקות הרה"ק ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב זיע"א

- כי אמנם זיכני הבורא בשתי בנות נעלות אשר זכיתי להשיאן לתלמידי חכמים מופלאים, אולם בטרם זכיתי לבן זכר, אשר יישא את שמי ושם אבותי...
הרהר רבי יצחק אייזיק קמעה ולאחר מכן נענה: "אכן יאה לך ברכה שכוז, אולם זאת בתנאי קודם למעשה: אם תתן לי במתנה בעקיטשע [מעיל משין] נאה ומעוטר, אזי אעניק לך ברכתי והיא תתקיים בעזר הבורא..."

מחירו של הבעקיטשע של אותם ימים היה גבוה ביותר, לפיכך משמע ר' שלמה אהרן את בקשת הרבי, שאל את רשות הצדיק ואמר כי ברצונו להיוועץ על כך עם חתנו הגאון רבי אהרן מאיר פרידלאנדער, הרב מבאלחוב ובעל ספר 'אברך'. שמע את הדברים בעל 'האברך', נכנס לפני הצדיק ושאלו בתמיהה רבה: "וכי מה עניין מעיל לבן זכר? אולי יבאר נא רבינו השייכות בין שני הדברים".

האירו פניו הקדושות של הרבי והוא גם בנעימה ובמתק שפתיים: "והלאו הדבר מפורש ב'פתח אליהו': לְבוּשֵׁי תְּקִינַת לֶוֶן, דְּמַנְיֵיהּ פְּרָחִין נְשִׁמְתִין לְבָנֵי נְשָׂא...". שמעו השניים את דברי הקדוש, ומיד נתרצו. הבעקיטשע ניתן לרבי הקדוש, ורבי אייזיק פתח מיד ובידך ברוב שמחה וחדווה רבה:

"יהי רצון שתזכו בבוז זכר, כשר והגון, לפקודת השנה!"

חלפה שנה, וכבר עומדים בשנת תר"י. ר' שלמה אהרן בן מ"ז שנה, והנה קול צהלה נשמע בבית: בן זכר נולד בשעה טובה ומוצלחת ובמזל טוב. ויהי ביום השמיני נכנס היניק לבריתו של אברהם אבינו ברוב שמחה וצהלה, וייקרא שמו בישראל: מרדכי.

גדל הילד הרך ומצא חן בעיני כל רואיו. גם את הוריו המבוגרים הרווה ברוב נחת. בהיותו כבן שמונה שנים בלבד, הסתלק אביו ר' שלמה אהרן בן הניח, ומרדכי הקטן נותר יתום. אולם למרות כן המשיך לעלות ולהתעלות בידיעת התורה ובשקידתה ימים כלילות. בהגיעו לפרקו נשא את מרת חיה שרה בת הרה"צ ר' אהרן מנחם מגדל ויזערה, בן אחר בן הרה"ק ר' אליעזר מווערצקי והרה"ק ר' ישכר בעריש מסיסקאב, והזוג קבע את מושבו בעיירה ווערצקי.

עד היום עומדת וקיימת הבטחתו של האי צדיק נשגב הרה"ק ר' יצחק אייזיק בן הרה"ק ר' ישכר בעריש - ומשפחת העניג המעטירה מארה"ק על כל אלפי צאצאיה, הם ועוד מיצ"ח של ר' מרדכי ע"ה, באו לעולם מכוחו של האי שרף וקדוש, אשר ביום ט' סיון יחול יומא דהילולא קדישא דיליה ולהסתלקותו ימלאו 150 שנה.

לר' מרדכי חוגתו אשר התגוררו בווערצקי, נולד בנם יעקב בשנת תרל"ד - הוא הדיין הנודע הגאון הצדיק רבי יעקב העניג [האניג], ששימש בדיינות באיסקיס גרוסוורדיין והגלילות, אשר היה 'חברותא' של הרה"ק ר' יואל מסאטמר זיע"א, וכן הסתופף בצל כמה אדמו"רים וצדיקים והיה חביב עליהם ביותר, ביניהם חצרות הקודש דלהלן: זידיטשויב-ווערצקי, וזיניץ, מונקאטש, ספינקא, ועוד. ביום כ"ה סיון תר"צ נפטר ר' יעקב והותיר אחריו תשעה בנים ובנות, מתוכם שרדו את שנות הזעם בנו הגה"צ ר' שלמה אהרן, שעלה לקבוע מושבו בירושלים; בנו ר' מרדכי האניג מארה"ב; ובת בנו ר' אלעזר הי"ד, הלא היא מרת מרים שיינדל גליק ומשפחתה.

מקורות: נשמע מפי אדמו"ר מזידיטשוב שליט"א בא"ש-ארה"ב, בסוד שיח עם אדמו"ר מתו"א שליט"א, מוצש"ק פ"ו ויצא תשפ"ג. תשו"ח למסיעים היקרים: ר' מאיר יחזקאל הולצברג; ר' יוסף ברייח הנגיד, והרה"צ ר' אלימלך שניבאלג.

מצבת ר' שלמה אהרן העניג בבית החיים בהולצברג

מצבת הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זיע"א

אחוזת הפאר שעמדה בלב ליבה של פוליאנא [פוליאנוק], הייתה בולטת במיוחד בין בתי הנמוכים של העיירה הקטנה והשקטה. מגדליה המתנוססים וגגותיה האדומים של האחוזה הגדולה ורחבת הידיים, היו מוכרים היטב לכל יושבי המקום היהודיים ולתושביה של העיירה מונקאטש [מוקציבו] השכנה.

חסרי בית ונשברי לב, ידעו היטב את הדרך לאחוזה, בה השיבו את נפשם במזון לפיהם ובדברי נחמה שנכנסו לליבותיהם הדואבים. רבנים וראשי קהילות, ידעו מראש כי פניהם יתקבלו בכבוד ובלבביות רבה, ואף יצאו ברכוש גדול, במתת יד הגונה לרומם קרן התורה ולומדיה, מנדבתו של בעל הבית רחב הלב וטוב העין, אשר מעולם לא השיב ריקם כל דורש ומעיל לא חסך מעצמו מאומה כדי לשמח את לבב אחיו היהודים.

עשיר גדול ובעל נכסים היה החסיד ר' שלמה אהרן העניג מפוליאנא, אולם לא לעצמו שמר את רוב עושרו אשר בירכו ה' ברחמי, כי אם לטובת אחיו היהודים. הוא היה נמנה על חברת 'תמכין דאורייתא' מיסודו של הרה"ק בעל היבני יששכר מדינוב, והיה מראשי חבריה מפזרי הצדקה. כן הוא היה ששילם את כל דמי הדפסת חלק ב' של ספה"ק 'עטרת צבי' להרה"ק ר' צבי הירש מזידיטשוב זיע"א, שחיברו על הזוהר הקדוש.

בנוסף לרוב עושרו וקנייניו, זכה ר' שלמה אהרן לתורת ה' תמימה, שעלתה על שולחנו במקום אחד עם גדולתו, ואת שתי בנותיו זכה להשיא עם תרי חתני דרבנן גאונים מופלגים ומפורסמים, הראשון הוא הגאון רבי אהרן מאיר פרידלאנדער מבאלחוב, בעל ספר 'אברך', והשני הוא הגאון ר' מנחם מאניש ראזנבערג.

באחד הימים של שנת תר"ט, בא צדיק לעיר. בשערי ביתו של ר' שלמה אהרן הופיע כבוד אורח רם מעלה ובנם של קדושים ומצוקי ארץ, הלאו הוא הרה"ק ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב. מיד עם הגיעו של הרה"ק ר' אייזיק, אץ ר' שלמה אהרן ומיהר אל חצר הבית לקבל את פני האורח הנכבד, שאר בשרו, והכניסו אחר כבוד אל תוככי הבית הגדול.

באותן שנים טרם היה רבי אייזיק יושב על כס האדמו"רות, ורק בשנת תר"ט, לאחר פטירת כל ממשיכי דרכו של רבו דודו הרה"ק ר' צבי הירש, עלה על כס המלכות, בפקודת הרה"ק מרוזין זיע"א, כשרבים נוהרים לחצר קדשו ובהם אדמו"רים וצדיקים.

אמר הרה"ק ר' אייזיק לבעל הבית כי ברצונו להתעכב בביתו למשך תקופה, ובעל הבית נעתר מיד ברצון רב ובשמחה גדולה. מיד הפנה ר' שלמה אהרן את הרבי לבית מיוחד בתוככי האחוזה, שהוקצה לכבודו.

במשך כל אותם ימים הגה הרבי בתלמודו ועסק בעבודת קדשו בשלום ובהשקט ובאין מפריע, כאשר בני המשפחה משרתים את פני הקדוש, לבל יחסר המזג ולבל יירדו משולחן הצדיק ממאכלים ערבים ומשקאות משוברים וכל המצטרף לכבוד ולתפארת. משחלפו להם חודשים מספר שכך התנהלו הדברים, פנה יום אחד רבי יצחק אייזיק למארחו הדגול, ושאלו בחביבות רבה:

"ר' שלמה אהרן אהובי, מה אגמול עמך ומה אשיב לך על כל החסד אשר עשית עמדי זה ימים רבים, אשר אינך חתני בביתך ברוחב לבי?"

"רביי, ענה ר' שלמה אהרן בהכנעה ובכבוד, "בבורך הא-ל המאזני חיל, אשר נתן לי כל וחנני בשפע רב, בתים, שדות וכרמים, אינני זקוק למאום מכל זה. אולם לדבר אחד כספה נפשי ולזאת ייחלתי בכל ליבי

ילדי רבנו שלמה

החיים בלודמיר

מבצע 'בני מלכים' - לקראת יומא דהילולא כ"ב תמוז
אמר רבנו שלמה: "היצר הרע הגדול ביותר הוא, שיהודי שוכח שהוא בן מלך!"
כְּרָאוי וְכִינְאָה לִבְנֵי מַלְךְ, וְזֹאת על פי אִמְרַתוֹ של רבי שְׁלֵמָה: "הַיִּצֵר הָרַע הַגְּדוֹל בְּיִתְרָה הוּא, שִׁיהוּדִי שֹׁכֵחַ שֶׁהוּא בֶּן מַלְךְ!"
אֶךְ יְלָדֵי רַבְנוּ שְׁלֵמָה - לא שֹׁכְחִים אֶלָּא זֹכְרִים הֵיטֵב: אֲנִי בֶּן מַלְךְ!
מְשִׁימַת הַשְּׂבוּעַת הַקְּרוֹב, פְּרִשַׁת הַבְּעֻלָּה:

מאות עמך בית ישראל עלו ובאו - על אף המלחמה שבאוקראינה - בבטחה ובשלווה למעזיבו עיר הקודש עירו של מרנא אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש זיע"א, לשהות בצילו בחג השבועות יום הילולתו. חלק מהקבוצות שבאו דרך פולין עצרו בלודמיר עירו של רבינו שלמה, פקדו את הציון ואף ביקרו במרכז לודמיר בעיר.

לְכַבֵּד אֶת הַהוֹרִים וְלִשְׁמַע בְּקוֹלָם.
מִבֵּין כָּל יְלָדֵי רַבְנוּ שְׁלֵמָה הַעוֹמְדִים בְּהַצְלָחָה בְּמִשְׁמֵי הַשְּׂבוּעִית - הֵיוּ מִדֵּי שְׁבוּעַת שְׁלֵשָׁה זֹכִים בְּפָרְסִים יְקָרִים!
כִּדֵּי לְהַשְׁתַּחֲוֶה בְּמַבְצֵעַ - הַכְּנָסוּ לְיַקוֹ לודמיר, הַקִּישׁוּ 0, וְהַקְלִיטוּ בְּקוֹל בְּרוּר שֵׁם, כְּתִבַּת וְטִלְפוֹן, וְזֹאת הַמְשִׁימָה הַשְּׂבוּעִית בְּהַ עֲמֻדָתָם.
יְחַד נִלְךְ בְּדַרְכֵי שֵׁל רַבְנוּ שְׁלֵמָה, וְנַעֲשֶׂה נַחַת רוּחַ לְאַבְנֵינוּ שְׁבַשְׂמִים!
הַזֹּכֵה לְפָרֶשֶׁת בַּהֲ-בַחְקוֹתֵי: יִשְׂרָאֵל גְּרוֹסְמָן, בֵּית שֶׁמֶשׁ